

Saglabāt kultūrnovadam, pagastam raksturīgo paredz likums

2020. gada 23. jūnijā pēc garām diskusijām, strīdiem, neapmierinātības, arī protestiem stājās spēkā Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums.

Tas paredzēja 119 pašvaldību vietā izveidot 43. Arī pēc likuma pieņemšanas pagastos un novados netrūka neapmierināto. Valdīja noskaņojums, ka lielā administratīvā vienībā mazais - pagasti - zaudēs iespējas attīstīties, saglabāt savas tradīcijas, identitā-

ti. Arī dokumentā "Latvijas administratīvi teritoriālā iedalījuma pamatojums. Situācijas analīze un priekšlikumi" minēts, ka "vietējā līmeņa kultūrvēsturiskās teritorijas būtu nosakāmas tikai vietās, kur saglabājusies savdabīga kultūrvēsturiskā identitāte, kas to atšķir no apkārtnējās teritorijas". Mūsdienu Latvijā tās varētu būt: Lejaskurzeme (Nīca-Bārta-Rucava), Lībiešu krasts un Suitu novads Kurzemē, Piebalga Vidzemē un Malēnija Vidzemē un Latgalē (teritorija uz ziemeļiem no Gulbenes, Balviem un Viļakas līdz Latvijas robežai). Valsts prezidents Ēgils Levits, tiekoties dažādās auditorijās, allaž uzsvēra, ka ir būtiski Latvijā saglabāt daudzveidīgu kultūrtelpu, katrai kopienai savdabīgo, ka administratīvā reforma nedrīkst veicināt vērtību zaudēšanu, kas ir katrā apdzīvotā vietā.

"Ja runājam par kultūrvēsturiskajiem novadiem un administratīvo reformu, tad vispirms vajadzēja ne jau politiski vilkt robežas, kur būs katrs administratīvais novads, bet izvērtēt kultūrnovadus, kā to robežas saskanēs ar administratīvajām. Pēc tam var runāt par īpašajām kultūrtelpām. Ja jau Varakļāni palika par novadu, tad atsevišķi bija jābūt arī Piebalgai," uzskata novadpētnieks Jānis Polis, piebaldzēns, kurš dzīvo Malienā.

Kas izdarīts, izdarīts. Pēc Valsts prezidenta iniciatīvas tapa Latviešu vēsturisko zemju likums, kas stājās spēkā 2021. gada 1. jūlijā. Tā mērķis ir veicināt latviešu vēsturisko zemju iedzīvotāju kopējo apziņu, identitāti un piederību, kultūrtelpu saglabāšanu un ilgtspējīgu attīstību. Kultūras ministrija ir uzsākusi Latviešu vēsturisko zemju un

kultūrtelpu attīstības plāna izstrādi. Likumā ir ierakstītas vēsturisko zemju iedzīvotāju tiesības un atbildība, nosakot, ka ikviens var kopt un attīstīt, kā arī veicināt kopīgo ieinteresētību saglabāt un nodot nākamajām paaudzēm savas zemes identitāti un kultūrvēsturisko vidi.

"Šā likuma jēga ir radīt priekšnoteikumus, lai nākamajām paaudzēm būtu pieejama latviskuma daudzveidība un kultūrvēsturiskā vide latviešu vēsturiskajās zemēs un mazajās kultūrtelpās vismaz tādā pašā apjomā, kādā tā ir pieejama mums. Tas ir nepieciešams, lai mēs kā kultūras nācija varētu pastāvēt cauri gadsimtiem visā savā daudzveidībā," izsludinot Latviešu vēsturisko zemju likumu, teica tā idejas autors un likumprojekta iesniedzējs Valsts prezidents Ēgils Levits.

Likums nav tikai secinājumi,

ka esam bagāti, ka jāuztur kultūrvide, tradīcijas, tajā arī uzsvērts, ka "latviešu vēsturisko zemju kultūrvēsturiskā vide un to ilgtspēju veicinošās vietējo kopienu uzturētās kultūrtelpas ir latviešu nācijas kopēja bagātība, kas ir valstiski atbalstāma un attīstāma". Noteikti valsts un pašvaldību pienākumi vēsturisko zemju identitātes un kultūrvēsturiskās vides un kultūrtelpu saglabāšanā un attīstībā. Jāizstrādā pastāvīga politika, paredzot arī atbalstu vietējām kopienām, lai sekmētu apzinātu un sistemātisku kultūrpolitikas darbu, jānodrošina atbalsta pasākumi. Likumā arī paredzēta pašvaldību sadarbība, jo nevar novilkt administratīvas robežas starp kultūrvēsturiskajiem novadiem. □

Piebaldzēni visos laikos pratuši sevi izcelt

Valsts ar likumu ir atzinusi, ka Piebalgas kultūrtelpa ir īpaša – kopjama kā vērtība un nododama nākamajām paaudzēm. Kas tad ir tas atšķirīgais, īpašais Piebalgā? Atbilde katram sava. Gan piebaldzēnam, gan citnovadniekam. Tikai pašu piebaldzēnu ziņā valsts mērogā stāstīt par sevi, atklāt savu kultūrvēsturiskā novada, kultūrtelpas bagātības. Nav jau tā, ka līdz šim nekas nav darīts un likums būs pirmais mudinātājs. Piebaldzēni visos laikos pratuši sevi izcelt, par sevi runāt. Nevis tikai vārdos atgādinot novada vērtības, arī pētot, argumentējot, pierādot. To darījuši ieinteresēti entuziasti.

Daudzas pētnieciskas grāmatas par Jaunpiebalgu sarakstījis Vēsma Johansone, par Īnešiem un Vecpiebalgu Jānis Polis. Nozīmīgs ir Jaunpiebalgas Mūzikas un mākslas skolas pētījums un izdevums "100 Piebalgas tautas dziesmas" un Aijas Jansones un Dagnijas Kupčes "Piebalga ir, bija un būs" par Piebalgas tautastēriem. Piebaldzēniete, rakstniece Inguna Bauere kultūrvēsturisko pārvērš literāros darbos, atklāj Piebalgu, tās dzīvi un cilvēkus. Piebalgas muzeji iepazīstina ar novadniekiem, novadu. Skolas mudinājušas jauno paaudzi izzināt novadu, tā dižgaru dzīvi un darbus, piebaldzēnu savdabību.

Piebalgas puses pašvaldības allaž atbalstījušas gan grāmatu izdošanu, gan novadpētniecībai veltītu pasākumu rīkošanu, gan svētku svinēšanu. Atliek cerēt, ka līdz ar likumu, Latviešu vēsturisko zemju un kultūrtelpu attīstības plānu būs finansējums, lai darītu vairāk. Ko tieši, tas atkal pašu piebaldzēnu ziņā. Nedrīkst arī aizmirst, ka Piebalgas ainava ir vērtība, ko viegli var iznīcināt. □

Jārok dziļāk, nevis jāiet plašumā

"Piebaldzēniem ar pašapziņu vienmēr viss bijis kārtībā, bet tā jāuztur. Pašlepnūmam svarīgi, ka likumā apliecināts – Piebalga ir kas īpašs. Lokālpatriotisms tiek stiprināts. Pārējais atkarīgs tikai no pašiem," pārliecināts sabiedriskais darbinieks, zosēnietis, Skrāģu kroga kultūrvides uzturētājs Guntis Gailītis, piebilstot, ka pats Piebalgas lietu visu laiku aktualizē un uztur spēkā. Viņš atzīst, ka Piebalga ir gana daudz pētīta, par to gan daudz zinām un vēl vairāk nezinām. "Vēsturei skrienam pāri. Virsslāni zinām, lielākoties kultūras darbinieki, bet dziļi vīri dažādos laikos bijuši arī citās profesijās. Daudzi militāristi, izglītības un citu nozaru darbinieki nāca no Piebalgas. Varoņi, kuru dzīvesstāstus zinām, vairs nav interesanti. Mums ir daudzi citi, par kuriem stāstīt.

Caur personībām varam atklāt piebaldzēnu raksturu, domāšanu, kā tie veidojas. Piebaldzēni bija pirmie, salīdzinot ar citiem novadiem, kuri savus dēlus sūtīja studēt. Tiekme

pēc izglītības, labākas dzīves – tas ir hernhūtiešu nopelns," stāsta G. Gailītis un atklāj, ka viņam ir saglabājušās piebaldzēnu vēstules, kas ap 1900. gadu rakstītas studentiem uz Pēterburgu, tajās allaž uzsvērts, ka dzīvē galvenais ir izglītība. "Vecāki gādāja, lai būtu apavi, mētelis, bet kādos apstākļos studenti dzīvoja? Tā ir vēsture, kuru atklāj piebaldzēni, šīs vēstules ir jāpēta. Kāda loma piebaldzēniem bija Latvijas valsts dzimšanas sagatavošanā, par to zinām maz.

Ir slāņiem informācijas, ko nezinām. Sākot jau ar Svētēzeru senlaikos. Šeremetjeva laiku. Vecās grāmatās var daudz atrast par Piebalgu, bet tas jāapkopo. Piebalgas amatniecība, uzņēmēji, cik daudz zinām par viņiem. Vai šodienas darītājus novērtējam? Viņi ir dažādās nozarēs, ar viņiem jālepojas. Pašapziņai būtiska nav tikai pagātne, arī šodien," saka G. Gailītis.

Viņš atgādina, ka piebaldzēniem pašiem citos jāraisa interese par Piebalgas fenomenu. G. Gailītis kā nozīmīgu devumu novada atdzimšanā un izpētē uzsver Piebalgas kultūras svētkus, kas apvienoja pagastus un cilvē-

kus kopīgam mērķim. "Kad Zosēnos bija jāriko svētki, ar pagasta vadītāju Robertu Ruķi spriedām, ar ko lepoties. Bet mums taču Artūrs Krūmiņš, pirmās latviešu operas "Baņuta" libreto autors. Ko zinām par viņu? Bija atrasta Piebalgas mākslas kolekcija, gleznas tika restaurētas. Tas bija notikums. Bija dzirdēts, ka Jaunpiebalgas pagastā dzimušais gleznotājs, mākslas kritiķis un kolekcionārs Jēkabs Strazdiņš 30. gados veidoja mākslas darbu krātuvi, lai nodibinātu muzeju. 1943. gadā darbu jau bijis vairāk par simtu. Tālākais par kolekciju nebija zināms. Liktenis lēma 90. gados vismaz kādus darbus atrast pamestā mājā," atceras G. Gailītis un atklāj, ka raksta grāmatu par A. Krūmiņu, tās nosaukumā noteikti būšot vārds – piebaldzēns. G. Gailītis atzīst, ja nebūtu Piebalgas kultūras svētku, nebūtu Skrāģu kroga muzeja, Zosēnos turpmākajos gados nenotiktu kultūrotikumi, kas izskanēja visā Latvijā. Zosēnos Piebalgā tagad zina ne tikai kā vietu, kur parasti ir visaukstākais laiks.

"Dziļāk jārok, nevis jāiet pla-

šumā. Pūra lādes jāver vaļā un jāieskatās to dziļumā. Idejām jānāk no vietējiem cilvēkiem, nevis no kādām institūcijām. Piebalgā ir daudz novadpētnieku, viņi jāatbalsta. Uzbūvēsim kultūras piramīdu – kas svarīgākais, bet ne noniecinot ko citu. Patlaban mums viss notiek lēzeni. Ir jābūt augstākajam punktam, viss nevar būt vienlīdz svarīgi. Nav jau liela māka kaut ko izdarīt par valsts naudu. Pasākumiem jābūt dabiskiem, tad būs dabiska mākslinieciskās dvēseles atvēršanās. Kā tas bija Piebalgas kultūras svētkos – katrs pagasts iepazīstināja ar pētījumu par noteikto tēmu, tad bija kas muzikāls, kopā būšana," pārdomās dalās G. Gailītis, piebilstot, ka arī daudziem, kas no novada aizbraukuši, Piebalga, piederība tai, ir svarīga. Lai gan piebaldzēni ienācējuš tik viegli nepieņem, ne viens vien, kas te ienācis, būdams ieinteresēts par vietu, kurā dzīvo, devis savu artavu pagastiem, ir pieņemts.

"Nevajag Piebalgu dalīt, esam viens vesels," atgādina G. Gailītis. □

Kam atvēlēt naudu

Tā kā jau likumā paredzēts piešķirt naudu kultūrtelpu saglabāšanai, attīstībai, būtiski, kā to izlietot. G. Gailītis uzskata, ka noteikti stingri jāizvērtē, kam dot. Vispirms jau tā jāatvēl pētījumiem. Diemžēl bieži vien, ja dabūta nauda, ir vien atbildība – kaut ko taču vajag sarīkot. Protams, Piebalgā pasākumiem jābūt ar dziedāšanu, bet galvenais ir saturs. "Ir daudzi projekti rakstītāji, kuri prot pārliecināt par ieceres svarīgumu, bet padarītā vērtība virspusēja. Ja gribam iet dziļumā, to nedrīkst pieļaut," uzskata G. Gailītis.

J. Polis pārliecināts, ka reāliem darītājiem jābūt pašiem. "Jābūt komandai, divi trīs profesionāli reāli dara, nevis grābšanās ap vēsturi, notikumiem. Kopš daudz stāstu var atrast internetā, ir sarakstīts tik daudz muļķību, kuras nākamais pieņem par patiesību un tirāžē tālāk," viedokli pauž J. Polis.

Vecpiebaldzēniete Ella Frīdvalde – Andersone uzsver, ka pats svarīgais, lai iespēja saņemtu finansējumu nepārvērstos par biznesa projektu. "Lai saturs un aktivitātes ir svarīgas vietējiem, nevis projektu rakstītājiem, kuri vēlas kaut ko virspu-

sēji atainot. Svarīgi, lai komandā, kas dara, ir vietējie un arī starp tiem, kuri vērtē, kam piešķirt naudu, ir kāds no vietējās kopienas," viedokli pauž E. Frīdvalde – Andersone.

Viņa atceras, ka savulaik Vecpiebalgas pašvaldība regulāri saņēma naudas pieprasījumu no cilvēkiem, kuri nav saistīti ar Vecpiebalgu, bet iecerējuši veidot kaut ko par novada kultūrvēsturi. Liela daļa projektu bijuši apšaubāmas kvalitātes. Dažs idejas īstenotājs nav domājis pat atbraukt uz Piebalgu, jo viss taču pieejams internetā. "Naudas piešķiršanā vienmēr ir

riska faktors. Kopienai jāseko līdzi," saka vecpiebaldzēniete. □

Lappusi sagatavoja
SARMĪTE FELDMANE

Projektu finansē
Mediju atbalsta fonds
no Latvijas valsts
budžeta līdzekļiem

MAF
Mediju atbalsta fonds

Mediju atbalsta fonda ieguldījums no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par saturu atbild projekta īstenotājs izdevniecība SIA Cēsu Druva".

Kā vēsturi atspoguļot, variantu ir daudz. Tikai nedrīkst zaudēt faktus

“Piebalga savā ziņā ir unikāla kultūras vienība Eiropas mērogā. Vai vēl kur citur tādā mazā zemītē ir dzimuši simtiem unikālu cilvēku! Daudzi prasījuši, kāpēc tā Piebalga bija tik varena. Un secinājumi visdažādākie: progresīvais grāfs Šeremetjevs, kurš te nedzīvoja un neapspieda zemniekus kā vietējie baroni; hernhūtiešu kustība; arī zemes enerģētika, ko nevar noliegt, jo ir vietas, kas veicina domāšanu, un tādas, kas nomāc,” saka piebaldzēns, novadpētnieks Jānis Polis. Viņš pastāsta, ka pirms gadiem kādā žurnālā bija kļiedzošs virsraksts “Piebaldzēni cēlušies no krieviem”. “Tas ir absolūts sviests. Ticamāks ir variants – piebaldzēni ir senprūši. Viens kārtīgs arheologs to varētu pētīt. Kur senprūšu teritorijā atradās Balgas pilskalns? Kaļiņingradas apkaimē. Vai tur dzīvoja tādi gari cilvēki kā Piebalgā, kādi bijuši

tautastērpi. Mūsdienu tehnoloģijas ļauj daudz ko atklāt, ir jāpēta. Šodien ir tādas iespējas pētīt kā nekad agrāk – arhīvi, muzeji, kartes,” teic J.Polis.

Viņš pastāsta par novadpētniecības konferenci “Uzvārdi, dzimta, Jaunpiebalga”, kas notika pērnvasar. Tā kārtējo reizi apliecinājusi, ka cilvēkiem ir svarīgi zināt savas saknes, jo kultūras nama zāle bija pilna. “Ir tik daudz mītu, nepareizību. Ko nozīmē uzvārds Ruskis? Uzreiz atbilde – krievs – ruskij. Bet Ruskis piebaldzēniem nozīmē sarkanmatains. Malēniešiem izplatīts uzvārds ir Rūsis, kas nozīmē to pašu. Starp citu, Piebalgā populārākais uzvārds ir Avens. Un tas arī saprotams, jo kas piebaldzēnam varēja būt svarīgāks par kārtīgu aunu,” pastāsta J.Polis, uzsverot, ka, tikai pētīt, var gan uzzināt, gan atspēkot nepareizības.

J.Polis atgādina, ka savulaik piebaldzēns Pauls Putniņš novadpētniecības lasījumus Piebalgas

kultūras svētkos dēvējis par dziļo rakumu. “Ar likuma pieņemšanu neko nevar ne izdarīt, ne panākt. Piebalgā visos laikos bijuši cilvēki, kas interesējušies par vēsturi. Kā to atspoguļot, variantu ir daudz. Tikai nedrīkst zaudēt faktus,” atgādina J.Polis, piebilstot, ka nedrīkst aizmirst arī atšķirīgo, kas ir pašā Piebalgā – Jaunpiebalgā, Vecpiebalgā. Vēsturnieks Gints Skutāns pētījis piebaldzēnu izlokšnes, arī tās atšķiras pat dažādās vietās Jaunpiebalgā. “Neviens nedzīvo nošķirti no citiem. Piebalgai pāri gājuši dažādi laiki. Katra vara atstājusi pēdas. Vecpiebalgā kultūras dzīves uzplaukums bija paaudzi agrāk. No piebaldzēniem atkarīgs, ko paši izceļam un stāstām citiem, kā mākam to izdarīt. Izmantot atraktīvo, lai ietu uz zināšanām un tās dotu, nevis otrādi. Likums un finansiāls atbalsts tikai paver iespējas darīt,” tā Jānis Polis. □

Piebalga prot sevi daudzina

■VISĀ PIEBALGĀ. 1998. gadā Piebalgas kultūras svētki - Ķencis, Inešu, Jaunpiebalgas un Zosēnu pagastu vadītāji - Mārtiņš Frīdvalds, Laimis Šāvējs un Roberts Ruķis.

Foto: NO ALBUMA

Elīna Frīdvalde- Andersone gadu desmitus bijusi iesaistīta Piebalgas kultūras dzīvē. Savulaik bijusi Inešu pagasta, vēlāk Vecpiebalgas novada vadītāja, vadījusi nozīmīgus kultūrnotikumus.

16 gadus deviņi Piebalgas puses pagasti cits pēc cita ik vasaru rīkoja Piebalgas kultūras svētkus. To ideju 1993.gadā izteica toreiz Cēsu muzejniece Inese Rutmane. Rīkošanā iesaistīja pazīstamos piebaldzēnus dramaturgu Paulu Putniņu un teātra zinātnieci Liliju Dzeni.

Pirmie Piebalgas kultūras svēt-

ki notika 1994.gadā, togad vairākiem dziļiem piebaldzēniem bija nozīmīgas jubilejas, svētki bija veltīti viņu atcerē. Nākamajā gadā bija 120. jubileja teātra spēlēšanai Inešos, rīkoja Piebalgas kultūras un teātra svētkus. Tad bija svētki Jaunpiebalgā, Vecpiebalgā, Inešos. 1998.gadā stafeti nodeva Zosēniem. Tad Zosēnu vadītājs Roberts Ruķis ierosināja pulkā pieaicināt arī Drustu, Dzērbenes, Taurenas, Skujenes un Kaives pagastus, jo kāds stūrītis to teritorijās, kā liecina vecas kartes, bijis piederīgs Piebalgai.

Katrs pagasts svētkiem nopietni gatavojās, posa, būvēja un vētīja. Un pētīja. “Piebalgas kultūras

slānis ir tik biezs, ka katru gadu varēja izvēlēties kādu tēmu, un katra pagasta novadpētnieki, iesaistot skolēnus, to pētīja. Svētkos notika pētījumu lasījumi, tika izdotas brošūras. Tā ir paliekošā vērtība, jo, lai cik skaisti, muzikāli kuri svētki bija, nākamajam paaudzēm var nodot vien atmiņas, bet uzzinātais, apkopotais ir palicis,” stāsta E.Frīdvalde – Andersone.

Pēdējie Piebalgas kultūras svētki notika Jaunpiebalgā, tad sekoja novada reforma. Jaunizveidotajam Vecpiebalgas novadam bija jādomā kas jauns. Radās festivāls “Vecpiebalga atver durvis”. “Svarīgi, lai neizaug paaudze, ku-

Cik paši būsim gatavi darīt, tik arī būs

Piebalgas bagātība ir muzeji – gan memoriālie, gan novadpētniecības. Tajos sakrātas novada vērtības, vēsture.

“Viens ir tas, ko darām šodien. Kopiena ir pietiekami aktīva, saliekot kopā Jaunpiebalgu un Vecpiebalgu, izveidojas daudzveidīgs kopums, sākot ar tradīcijām, kultūrnotikumiem, beidzot ar uzņēmējdarbību, kas arī attīstās, ievērojot tradīcijas, tikai mūsdienīgā izpildījumā. Tas tikai jāspējina. Otrs ir kultūrvēsture, kas ir viena no Piebalgas pazīšanas zīmēm. Tas nav tikai Ķencis. Ir jārunā par tautiskās atmodas laiku, par to, kā izaug šodienas piebaldzēns. Ļoti gribētos, lai dziļais rakums ir klātesošs, lai nav tikai skaista bildīte un nepilnīga “Augstās dziesmas” citēšana, bet ir saturs,” saka Piebalgas muzeju apvienības “Orisāre” vadītāja Līva Grudule.

Viņa uzsver, ka Piebalgas bagātība ir neapzināta - tie ir notikumi, cilvēki, kas mūsdienu piebaldzēnu pašapziņai var būt ļoti svarīgi un spēcinoši. “Pēc vārdiem šo to zinām, bet ļoti maz. Arī man vēl aizvien ir daudz pārsteigumu, lai arī gana daudz zinu par Piebalgu. Stāsti jāstāsta tālāk. Līdz ar tehnoloģi-

jām attālināties, bet ir vienkārši jānāk kopā un jāstāsta dzimtu stāsti. Nevajag daudz naudās, lai to izdarītu. Šodienas piebaldzēnu dzimtas nesaraucjami ir saistītas ar dziļām personībām. Dzimtas sazarojušās, ir tādas, par kurām daudzi vispār nav dzirdējuši, bet tā ir Piebalga, kur katrs atstājis savas pēdas,” teic L.Grudule.

2020.gadā paliks simts gadi, kopš Latvijā izveidots pirmais memoriālais muzejs, un tie ir brāļu Kaudziņu “Kalna Kaibēni”, atgādina L.Grudule. ““Kalna Kaibēni” saistīti ar izglītības attīstību, tautisko atmodu, latvisko kultūru, te ir ne tikai brāļu Kaudziņu, arī viņu laikabiedru klātesamība. Tas jāaktualizē. Cilvēki maz zina. Labi, ka ir Ingūnas Baueres grāmatas, kuras ieinteresē atbraukt, iepazīt,” pārdomās dalās muzejniece un atzīst, ka nedrīkst dzīvot uz seniem lauriem, par kuriem turklāt pašiem ir maz zināšanu. “Tikai no tā, cik paši būsim gatavi darīt, tik arī būs. Kā pastāstīsim citiem, ko darām šodien, vai šodienas piebaldzēniem ir tāds domas vēriens kāds bija dižajiem piebaldzēniem. Atbildes jādod mums pašiem,” tā L.Grudule. □

Vērtība - tautastērpi

Piebalgā aktīvi strādā audēju kopa, kas audējas Dagnijas Kupčes vadībā sadarbībā ar Latvijas Nacionālo kultūras centru rīko pasākumus, lai celtu godā tautas mākslu. Arī šovasar notiks Latvijas tautastērpu skate un Vecpiebalgas novada bijušā vadītāja Voldemāra Cīruļa balvas pasniegšana, kā arī zeķu

adīšanas sacensības, jau notiek meistarklases.

“Daudz esam runājuši, ka vajag Latvijas nemateriālā kultūras mantojuma sarakstā ierakstīt arī kādu no Piebalgas vērtībām. Ir tikai viena problēma – ko. Vērtīgā un atšķirīgā ir tik daudz! Par to runāsim ar jaunpiebaldzēniem,” saka Dagnija Kupče. □

rai Vecpiebalga saistās tikai ar ūdensrozēm. Ir vajadzīgi svētki, kas ir kā kultūrizglītība,” saka E.Frīdvalde – Andersone un piebilst, ka katram laikam ir vajadzīgas citas formas, bet nedrīkst pazaudēt saturu.

Tā tapa Jāņa Lūsēna ideja uzvedumā pastāstīt par dižajiem piebaldzēniem. Ingūna Bauere uzrakstīja scenāriju, režisors Varis Brasla kopā ar profesionāliem aktieriem un piebaldzēniem iestudēja, un Alauksta estrādē notika lielizrādīšana “Tad būs laba lustēšana”. Nākamajā vasarā atkal muzikāls lieluzvedums “Ja tik mīļa ielūgšana”. “Šie uzvedumi bija mistērijas, kur vienviet darbojās Skalbe, Ķencis, Antons Austrīšs, Rātminderu Andžs, kurš skolu vadīja 60 gadus un kura devums Piebalgai ir nenovērtējams, daudzi citi. Ilgāku vai īsāku laiku te dzīvoja Kronvalds, Auseklis, Pumpurs, Piebalga bija nacionālās kultūras centrs, tikai pēc tam Rīga. Šie uzvedumi uzrunāja jauno paaudzi,” stāsta E.Frīdvalde – Andersone.

Viņa ir pārliecināta, ka ir gana daudz jauniešu, kuri apzinās, ka dzīvo īpašā vietā. “Nav tā, ka vēsture interesē tikai tos ar sirmām galvām. To apliecina patriotiskie pasākumi novadā. Jauniešiem vajag argumentus, lai darītu. Ir mapietes ar pētījumiem par dažādām tēmām. Tām jānotrauc putekļi, savu reizi jāizceļ gaismā, par to jārunā un jāpieliek klāt kas jauns. Un tas jādara vietējai kopienai,” viedokli pauž E.Frīdvalde – Andersone. □

Lappusi sagatavoja SARMĪTE FELDMANE

Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem

MAF Mediju atbalsta fonds

Mediju atbalsta fonda ieguldījums no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par saturu atbild projekta īstenotājs izdevniecība SIA Cēsu Druva”.